

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/19/2025
Identifikačné číslo spisu:	8111216314
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8111216314.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu PONECO, s.r.o., Prešov, Jesenná č. 12, IČO: 36707996, zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľákom, Prešov, Jesenná č. 8, proti žalovanému Mestu Prešov, Prešov, Hlavná 73, IČO: 00327646, zastúpenému advokátom JUDr. Alojzom Naništom, Prešov, Sládkovičova č. 8, o náhradu za užívanie nehnuteľností, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16C/132/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. septembra 2024 sp. zn. 22Co/32/2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 10. mája 2024, č. k. 16C/132/2011-341 rozhodol tak, že:

„I. Konanie z a s t a v u j e.

II. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.“

1.1. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil tým, žalobca sa svojou žalobou doručenu súdu dňa 9. 6. 2011 domáhal voči žalovanému náhrady za užívanie nehnuteľností. Žalobca podaním zo dňa 8. 5. 2024 vzal svoju žalobu späť v celom rozsahu. Vzhľadom na ustanovenia § 144, § 145 ods. 1 a § 146 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte ako „CSP“) a späťvzatie žaloby pred prvým pojednávaním vo veci súd prvej inštancie konanie v celom rozsahu zastavil.

1.2. Súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 256 ods. 1 CSP konštatoval, že vzhľadom k tomu, že k zastaveniu konania došlo zavinením žalobcu, ktorý vzal žalobu späť, zaviazal žalobcu na náhradu trov konania, ktoré vznikli žalovanému, pričom o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu proti výroku II. uznesenia súdu prvej inštancie, uznesením z 30. septembra 2024 sp. zn. 22Co/32/2024

rozhodol tak, že:

„I. Potvrdzuje uznesenie vo výroku II.

II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti uznesenia samostatným uznesením.“

2.1. Odvolací súd konštatoval, že v prejednávanej veci žalobca ako dominus litis využil svoje procesné právo a svojou žalobou inicioval začatie súdneho konania. V priebehu konania doručil súdu prvej inštancie písomné podanie, ktorým vzal žalobu späť v celom rozsahu, čím prejavil vôľu nepokračovať v začatom súdnom konaní. Vo svojom podaní žalobca neuviedol dôvod späťvzatia žaloby. Ak bolo dôvodom späťvzatia žaloby podanej dôvodne správanie žalovaného v súlade so žalobnou požiadavkou žalobcu, je nevyhnutným dospieť k záveru, že žalovaný zastavenie konania zavinil. V posudzovanom prípade však zo strany žalovaného k žiadnemu takémuto správaniu nedošlo. Procesné zavinenie zastavenia konania spočíva v tomto prípade v späťvzatí žaloby žalobcom bez uvedenia dôvodu, a preto vznikol žalovanému nárok na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP. Jediným zákonným postupom ako procesne úspešnej strane resp. strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, nepriznať náhradu trov konania, je skúmanie existencie podmienok v zmysle ust. § 257 CSP, t. j. dôvodov hodných osobitného zreteľa. V konaní pred súdom prvej inštancie a ani teraz v odvolacom konaní neboli z obsahu spisu zistiteľné dôvody, pre ktoré by výnimočne pri postupe podľa ust. § 257 CSP nemala byť úspešnej sporovej strane priznaná náhrada trov konania. Odvolací súd preskúmal dôvody hodné osobitného zreteľa, na ktoré poukázal žalobca vo svojom odvolaní a dospel k záveru o ich neopodstatnenosti. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď pri rozhodovaní o trovách konania použil ust. § 256 ods. 1 CSP a priznal žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %. Vo vzťahu k prvému uvádzanému dôvodu hodného osobitného zreteľa spočívajúcim v charaktere sporu a výšky požadovaného plnenia zo strany žalobcu odvolací súd uvádza, že tieto skutočnosti nemajú samé o sebe výnimočný charakter, pre ktorý by sa nemal priznať nárok na náhradu trov procesne úspešnej strane v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania podľa ustanovenia § 257 CSP nemožno odôvodniť len všeobecným záverom hodnotiacim význam rozhodovania o určitom nároku. Nepochybne povaha a okolnosti sporu považuje ustálená judikatúra súdov za dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalobca však neuviedol konkrétne dôvody, prečo by samotný charakter žaloby o náhradu za užívanie nehnuteľností, a to v požadovaných sumách, aké uviedol v petite žaloby, majú odôvodniť výnimočnú aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. V tomto smere nie je zrejme odvolaciemu súdu, prečo by malo byť nespravodlivé priznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému, aj keď žalobca vzal žalobu späť ešte pred otvorením pojednávania. Za dôvodné nepovažoval odvolací súd ani tvrdenia žalobcu o tom, že výsledok predmetného konania (možnosť úspechu žalobcu) záležal od výsledku iného súdneho konania, a síce konania o určenie vlastníckeho práva vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C/10/2017. Argumentáciu žalobcu o tom, že ak by žalobu nepodal, súd by mu v dôsledku premĺčania nemohol priznať žalovaný nárok, nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pretože tvrdenia žalobcu sú len v hypotetickej rovine. V posudzovanej veci nedošlo k hmotnoprávnemu posúdeniu uplatneného nároku na náhradu za užívanie nehnuteľností, v zmysle či je dôvodný, či nie je premĺčaný alebo či nejde o predčasne podanú žalobu. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žaloba o určenie vlastníckeho práva, o ktorej sa viedlo konanie pod sp. zn. 15C/10/2017, na ktoré poukázal žalobca v odvolaní, bola podaná na súde dňa 18. 10. 2006. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 7. 4. 2009 č. k. 8C/258/2006-249 určil, že mesto Prešov je vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. M. kat. úz. N.. Tento rozsudok potvrdil Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 8Co/13/2009, 8Co/139/2009 z 21. 1. 2010. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 2. 3. 2010. V dôsledku nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 448/2010-48 z 13. 4. 2011 došlo k zrušeniu rozsudku sp. zn. 8Co/13/2009, 8Co/139/2009 z 21. 1. 2010 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. V posudzovanej veci žalobca podal žalobu dňa 9. 6. 2011. V čase podania žaloby muselo byť žalobcovi zrejme, že v konaní o určenie vlastníckeho práva nemusí byť úspešný, napriek tomu žalobu podal. Bez relevancie k dôvodu hodnému osobitného zreteľa považoval odvolací súd aj tvrdenie žalobcu o povinnosti žalovaného nahradiť trovy konania v tomto spore len vo výške 114,75 eura bez DPH, a teda nepriznanie náhrady trov konania by nemalo mať dopad na finančnú situáciu žalovaného. Finančná situácia žalovaného ako úspešného v spore, ktorému majú byť uhradené trovy konania, nie je relevantná pre aplikáciu ust. § 257 CSP za predpokladu, že sám žalobca netvrdí, že na jeho strane existujú slabé majetkové a príjmové pomery. Z obsahu odvolania však taká skutočnosť nevyplýva. Z uvedených dôvodov odvolací súd

uznesenie súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti vo výroku II. o trovách konania, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

2.2. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, a preto má nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, ktoré mu v odvolacom konaní vznikli, a to voči neúspešnému žalobcovi. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ uvádza, že za účelom dodržania práva na spravodlivý proces mal súd prvej inštancie odôvodniť napadnuté uznesenie riadne, a teda jeho súčasťou mala byť aj právna úvaha o (ne)možnosti aplikácie § 257 CSP. Nakoľko okresný súd Prešov takto nepostupoval, pretože v napadnutom uznesení absentuje akákoľvek zmienka o posúdení nároku na náhradu trov konania cez § 257 CSP, je možné konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo vzťahu k náhrade trov konania arbitrárne a nepreskúmateľné. Už tento dôvod sám o sebe odôvodňoval zrušenie napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie v jeho II. výroku a vrátenie veci na súd prvej inštancie. Žalobca v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie mal v prejednávanej právnej veci nevyhnutne prihliadnuť na charakter sporu a výšku požadovaného plnenia zo strany žalobcu, v dôsledku čoho sa priznanie náhrady trov konania javí nespravodlivé, a to aj v dôsledku skutočnosti, že žalobca vzal žalobu späť ešte pred otvorením pojednávania. Ďalej podľa žalobcu mal súd prvej inštancie vziať do úvahy skutočnosť, že výsledok predmetného konania (možnosť úspechu žalobcu) otvorene záležal od výsledku iného súdneho konania a síce konania o určenie vlastníckeho práva vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C/10/2017 (v minulosti vedeného pod sp. zn. 8C/258/2006). Výnimočné nepriznanie náhrady trov konania žiadnej sporovej strane, tzn. žalovanému, nebude mať dopad na finančnú situáciu žalovaného, nakoľko v prejednávanej právnej veci zo strany právneho zástupcu žalovaného, JUDr. Naništu, došlo k vykonaniu dvoch úkonov právnej služby, a síce k prevzatíu a príprave právneho zastúpenia dňa 21. 07. 2011 a k podaniu písomného vyjadrenia vo veci samej dňa 27. 07. 2011, ktorým žalovaný reagoval na podanú žalobu. Právo na náhradu trov konania v sebe a priori nezahŕňa náhradu absolútne všetkých nákladov. Každý jeden výdavok je potrebné posúdiť samostatne, pričom úspešná strana sporu má nárok na náhradu iba takých výdavkov, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené. Za trovy konania v prejednávanej právnej veci, (a teda za preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky žalovaného) žalovaný uhradil svojmu právnomu zástupcovi JUDr. Naništovi sumu vo výške 114,75 eura bez DPH, čo preukazuje dôvodnosť argumentácie žalobcu v prospech aplikácie § 257 CSP a síce, že nepriznanie náhrady trov konania nebude mať dopad na finančnú situáciu žalovaného. Ak preto odvolací súd napriek tomu, že súd prvej inštancie nepoužitie aplikácie ust. § 257 CSP nijako neodôvodnil a odvolací súd aj tak odvolaním napadnuté uznesenie nezrušil, ale vo veci rozhodol tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil, došlo zo strany odvolacieho súdu k porušeniu zásady dvojinstančnosti konania, keďže žalobca sa nemohol nijako brániť voči odvolacím súdom uvádzaným „novým dôvodom“ nepoužitia aplikácie § 257 CSP a zároveň bola žalobcovi odňatá možnosť argumentovať v odvolacom konaní a predkladať dôkazy. K tvrdeniu odvolacieho súdu, že v čase podania žaloby (9. 6. 2011) muselo byť žalobcovi zrejmé, že v konaní o určenie vlastníckeho práva nemusí byť úspešný, napriek tomu žalobu podal, že práve naopak žalobca podal žalobu v prejednávanej právnej veci po doručení mu nálezů ÚS SR sp. zn. III. ÚS 448/2010-48 z 13. 4. 2011.

3.2. Dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, prípadne aby zrušil nielen napadnuté uznesenie, ale aj uznesenie súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolateľ v podstate opakuje dôvody, ktoré uviedol vo svojom odvolaní podanom proti uzneseniu súdu prvej inštancie. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nenavrhol súdu postup podľa § 257 CSP a nepreukazoval súdu dôvody a ich výnimočnosť, pre ktoré by súd prvej inštancie mal postupovať podľa § 257 CSP a zo spisu tieto dôvody neboli zistiteľné. Žalovaný poukazuje na uznesenie ÚS SR IV. ÚS 566/2021-21 zo dňa 9. novembra 2021, z ktorého okrem iného vyplýva „Vychádzajúc aj z judikatúry EŠLP (napr. Le Compte, Van

Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986), dvojínštancnosť nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania (sporového či mimosporového). V dvojínštancnosti treba vidieť najmä prejav úsilia minimalizovať možné pochybenia v rozhodnutiach súdov prvej inštancie, ktoré je súčasne opodstatnené aj za cenu predĺženia konania (o dobu odvolacieho konania), ako aj za cenu jeho predraženia (o trovy odvolacieho konania).“ Odvolací súd úplne, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutie a vyporiadal sa so všetkými relevantnými odvolacími námietkami žalobcu. Žalovaný žiada, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Pretože dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

10. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo

dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, najmä to, že súd prvej inštancie nepoužitie aplikácie ust. § 257 CSP nijako neodôvodnil; výsledok predmetného konania závisel od výsledku konania vedeného na Okresnom súde Prešov sp. zn. 15C/10/2017 (v minulosti vedeného pod sp. zn. 8C/258/2006); že v súlade s aplikáciou § 257 CSP nepriznanie náhrady trov konania nebude mať dopad na finančnú situáciu žalovaného.

12. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho aj okresného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď považoval za nedôvodné pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikovať ustanovenie § 257 CSP.

13. Dovolací súd konštatuje, že pri zastavení sporového konania je pre vyriešenie otázky náhrady trov konania kľúčové zistenie, či a pokiaľ áno, ktorá zo strán z procesného hľadiska zastavenie konania zavinila. Kritérium procesného zavinenia potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom, či v relevantnom rozsahu, zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie strany (žalobcu), teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzati žaloby (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 14. septembra 2011 sp. zn. 7MCdo/4/2010).

13.1. Po preskúmaní veci dovolací súd konštatuje, že súdy oboch inštancií v prejednávanom spore nezistili existenciu takých okolností, ktoré by mohli považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 257 CSP, keďže zastavenie konania nesporne zavinil žalobca, nakoľko zastavenie konania spočíva v tomto prípade v späťvzati žaloby žalobcom bez uvedenia dôvodu, avšak zo žiadnych argumentov žalobcu nevyplýva, že by v dôsledku správania sa žalovaného došlo k späťvzatiu žaloby zo

strany žalobcu.

14. Jediným zákonným postupom ako procesne úspešnej strane resp. strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, nepriznať náhradu trov konania, je skúmanie existencie podmienok v zmysle ust. § 257 CSP, t. j. dôvodov hodných osobitného zreteľa.

15. Podľa ust. § 257 CSP môže súd výnimočne náhradu trov konania nepriznať, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania a použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter.

16. Aplikácia uvedeného ustanovenia § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý je potrebné v rozhodnutí náležite odôvodniť. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane strán sporu. Pri skúmaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliada súd jednak k majetkovým, osobným a sociálnym pomerom strán sporu, ale rovnako je potrebné prihliadať aj k okolnostiam, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a dôležitým je aj správanie strán sporu pred a po podaní žaloby. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že pri zohľadnení vyššie uvedených kritérií by sa javilo priznanie trov konania ako neprimerane tvrdé, je na mieste aplikácia ustanovenia o trovách konania podľa § 257 CSP.

17. V konaní pred súdom prvej inštancie a ani teraz v odvolacom konaní neboli z obsahu spisu zistiteľné dôvody, pre ktoré by výnimočne pri postupe podľa ust. § 257 CSP nemala byť úspešnej sporovej strane priznaná náhrada trov konania. Odvolací súd preskúmal dôvody hodné osobitného zreteľa, na ktoré poukázal žalobca vo svojom odvolaní a dospel k záveru o ich neopodstatnenosti. Súd prvej inštancie teda postupoval správne, keď pri rozhodovaní o trovách konania použil ust. § 256 ods. 1 CSP a priznal žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

17.1. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí relevantne vysporiadal s konkrétnymi odvolacími námietkami žalobcu, (ktoré uvádza aj vo svojom dovolaní) v bodoch 19. až 21., kde za dôvodné nepovažoval tvrdenia žalobcu o tom, že výsledok predmetného konania (možnosť úspechu žalobcu) záležal od výsledku iného súdneho konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C/10/2017. Odvolací súd vyhodnotil, že argumentáciu žalobcu o tom, že ak by žalobu nepodal, súd by mu v dôsledku premlčania nemohol priznať žalovaný nárok, nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pretože tvrdenia žalobcu sú len v hypotetickej rovine. V posudzovanej veci nedošlo k hmotnoprávnemu posúdeniu uplatneného nároku na náhradu za užívanie nehnuteľností, v zmysle či je dôvodný, či nie je premlčaný alebo či nejde o predčasne podanú žalobu. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že „žaloba o určenie vlastníckeho práva, o ktorej sa viedlo konanie pod sp. zn. 15C/10/2017, na ktoré poukázal žalobca v odvolaní, bola podaná na súde dňa 18. 10. 2006. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 7. 4. 2009 č. k. 8C/258/2006-249 určil, že mesto N. je vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. M. kat. úz. N.. Tento rozsudok potvrdil Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 8Co/13/2009, 8Co/139/2009 z 21. 1. 2010. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 2. 3. 2010. V dôsledku nálezů Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 448/2010-48 z 13. 4. 2011 došlo k zrušeniu rozsudku sp. zn. 8Co/13/2009, 8Co/139/2009 z 21. 1. 2010 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. V posudzovanej veci žalobca podal žalobu dňa 9. 6. 2011. V čase podania žaloby muselo byť žalobcovi zrejmé, že v konaní o určenie vlastníckeho práva nemusí byť úspešný, napriek tomu žalobu podal.“

17.2. Taktiež odvolací súd vyhodnotil, že bez relevance k dôvodu hodnému osobitného zreteľa považoval aj tvrdenie žalobcu o povinnosti žalovaného nahradiť trovy konania v tomto spore len vo výške 114,75 eura bez DPH, a teda nepriznanie náhrady trov konania by nemalo mať dopad na finančnú situáciu žalovaného. Odvolací súd dospel k záveru, že finančná situácia žalovaného ako úspešného v spore, ktorému majú byť uhradené trovy konania, nie je relevantná pre aplikáciu ust. § 257 CSP za predpokladu, že sám žalobca netvrdí, že na jeho strane existujú slabé majetkové a príjmové pomery.

18. Ak teda súd prvej inštalácie a odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania priznali nárok na náhradu trov konania žalovanému voči žalobcovi, ktorý procesne zavinil zastavenie konania, keďže nezistili žiadne predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (dôvody hodné osobitného zreteľa), postupovali v súlade s ustanovením § 256 ods. 1 CSP.

19. K námietkam dovolateľa týkajúcich sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

20. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobca preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštalácie (II. ÚS 78/05).

21. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

22. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.